

Patiëntenorganisatie Transvisie

JAARVERSLAG 2014

JAARVERSLAG 2014

Patiëntenorganisatie Transvisie

Vastgesteld door het bestuur op 2 maart 2015

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1. Inleiding	3
3. Wat heeft Transvisie gedaan in 2014?	5
3a. Individuele en collectieve belangenbehartiging	5
3b. Lotgenotencontact	11
3d. Kwaliteitszorg	16
4. Wat had Transvisie in 2014 nodig om haar activiteiten te realiseren?	17
4a. Vrijwilligers	17
4b. Middelen	18
4c. Huisvesting	19
4. Professionalisering	20
Bijlage: (H)Erkenning jaarverslag 2014	21

1. Inleiding

Patiëntenorganisatie Transvisie (verder te noemen Transvisie) is in de eerste helft van 2014 nog heel druk geweest met de patiëntenstop van het VUmc. Transvisie heeft tal van overheden en organisaties gesproken, geschreven en gemaïld. Dat heeft er mede voor gezorgd dat Transvisie inmiddels op reguliere basis bij veel organisaties (w.o. ministerie, NZA, ZiN, verzekeraars) aan tafel zit en daar haar invloed tracht aan te wenden om de situatie rond transgenders te verbeteren.

Verder is op 1 juli 2014 de langverwachte Transgenderwet in werking getreden. Hierdoor is de wijziging van voornaam en geslacht bij de burgerlijke stand behoorlijk vereenvoudigd.

Los van vorenstaande activiteiten heeft Transvisie in 2014 natuurlijk ook haar kernactiviteiten lotgenotencontact en informatievoorziening uitgevoerd. Mede als gevolg van de patiëntenstop is het secretariaat vaker geraadpleegd voor informatie en advies. Ruim honderd bijeenkomsten voor lotgenotencontact zijn er geweest en een twintigtal patiënten zijn bezocht in het ziekenhuis. In het jaarverslag is als bijlage het eigen jaarverslag van (H)Erkenning opgenomen.

De doelstelling om transgenderzorg vanuit een patiëntenperspectief te verbeteren, blijft ongemoeid. Tevens is eraan gewerkt om de kwaliteit en volledigheid van de activiteiten verder te ontwikkelen.

Op de volgende pagina's vindt u een verslag van de activiteiten van Transvisie.

Tot slot is Transvisie dankbaar aan alle vrijwilligers en alle donateurs die de activiteiten mogelijk hebben gemaakt.

2. Bestuur en portefeuilles

Eind 2013 hebben de verschillende portefeuillehouders voor hun portefeuille beschreven hoe de werkwijze en het er voor hun portefeuille de komende jaren uitziet en wat de relatie is met de visie en de missie. Ingegaan is op de vraag wat de visie en missie nu concreet betekent voor de activiteiten van de organisatie en de inzet van vrijwilligers?

Deze concretisering houdt overigens in dat per portefeuille (onderwerp) is beschreven hoe het (meerjaren) beleid van deze portefeuille er uit ziet. De volgende portefeuilles zijn onder andere beschreven:

- Lotgenotencontact en zelfhulp
- Communicatie en Informatievoorziening
- Belangenbehartiging, zowel individueel als collectief
- Externe contacten
- Financiën
- Secretariaat
- Donateurs
- Vrijwilligers

In 2014 heeft het bestuur voor het eerst gewerkt met het portefeuillehoudermodel. Binnen het bestuur zijn alle portefeuilles toebedeeld aan een lid. Dit lid is verantwoordelijk voor de uitvoering van de portefeuille en legt hierover verantwoording af aan het bestuur. Terugkijkend op 2014 komt het bestuur tot de ontdekking dat het werken binnen dit model langzaam maar zeker zijn voordelen begint op te leveren. In het begin was het vaak nog zoeken naar het hoe en wat, en werd er nog regelmatig stevig gediscussieerd over onderwerpen die feitelijk tot een bepaalde portefeuille behoorden. Deze discussies waren nodig om het gemeenschappelijke standpunt te ontdekken en met elkaar te verkennen welke kant het op moet. Langzaam maar zeker pakken de bestuursleden hun rol meer en meer op en begint het portefeuillehoudermodel zijn vruchten af te werpen.

3. Wat heeft Transvisie gedaan in 2014?

3a. Individuele en collectieve belangenbehartiging

Belangenbehartiging staat centraal in de activiteiten van Transvisie. Een van de bestuursleden heeft belangenbehartiging is zijn portefeuille, echter alle bestuursleden zijn op een of andere wijze bij belangenbehartiging betrokken.

Collectieve belangenbehartiging

In de praktijk is dit een coproductie van de voorzitter, die de portefeuille externe contacten heeft en het bestuurslid dat de portefeuille belangenbehartiging verzorgt. Doordat de voorzitter begin 2014 om privé redenen moest terugtreden, zijn de contacten sindsdien overwegend onderhouden door de portefeuillehouder belangenbehartiging, in enkele gevallen samen met collega bestuursleden.

- Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Er vond op 15 april 2014 - mede op ons herhaald aandringen - een eerste overleg plaats met de directie Curatieve Zorg. Daaraan namen verder de academische ziekenhuizen, de zorgverzekeraars en de Nederlandse Zorgautoriteit deel. Het belangrijkste gespreksonderwerp was uiteraard de patiëntenstop, omdat de spanning rondom deze stop inmiddels tot grote hoogte was gestegen.

Een tweede reeds geplande overleg werd door het Ministerie afgeblazen, omdat de urgentie voor een beraad niet langer aanwezig was, nu de patiëntenstop was opgeheven. Nadat wij tegen deze ons inziens onterechte afzegging bij herhaling hadden geprotesteerd is in januari 2015 alsnog een bijeenkomst met alle betrokken partijen belegd en toegezegd dat dit overleg structureel zal worden.

- Ministerie van Veiligheid en Justitie

In het eerste halfjaar van 2014 participeerden we in het overleg dat TNN vertegenwoordigers voerden met de verantwoordelijke

ambtenaar van het Ministerie. De discussie spitste zich in die fase toe op de eisen die gesteld moeten worden aan de zogenaamde deskundigenverklaring: welke deskundigen mogen de verklaring afgeven op grond waarvan een transgender de geslachtsverandering bij de Gemeentelijke Basisadministratie kan laten vastleggen. welke bijscholing hoort daarbij, enz..

- Nederlandse Zorgautoriteit (NZa)

Op 19 maart 2014 vond op ons verzoek het eerste gesprek plaats. We hebben de NZa kunnen voorlichten over het specifieke karakter van genderdysforie en er met kracht bij hen op aangedrongen om ernst te maken met het vaststellen van acceptabele wachttijden. Mede ten gevolge van de patiëntenstop (maar niet alleen daardoor) waren die wachttijden namelijk veel te lang geworden. Een vervolgesprek vond plaats op 16 oktober 2014. Ook hier stond onze zorg over de lange wachttijden centraal. Weliswaar was er bij de genderkliniek van de Vrije Universiteit sprake van een daling, maar bij het Universitair Medisch Centrum Groningen waren deze juist gestegen tot langer dan 1,5 jaar. De NZa stelde ons twee conceptbrieven ter beschikking die later verzonden zijn aan het Ministerie en aan Achmea, waarin werd ingegaan op de ontwikkelingen in de medische transgenderzorg en een pleidooi werd gehouden voor verspreiding van kennis en ervaring op dit terrein op meer plaatsen in Nederland.

- Zorginstituut Nederland (ZiN)

Op 2 december vond een eerste kennismakingsgesprek plaats. Er was gesuggereerd dat dit dé instantie zou zijn, die normen voor acceptabele wachttijden zou kunnen vaststellen, maar dat bleek - helaas - niet het geval te zijn. Wel hebben we met hen onder meer van gedachten kunnen wisselen over de christelijke zorgverzekeraar Pro Life, die in zijn basispakket vergoeding voor transgender behandelingen uitsluit.

- Vrije Universiteit medisch centrum (VUmc)

We hebben twee keer overleg gevoerd met het bestuur van het Kennis- en Zorgcentrum voor Genderdysforie. De organisatie van het centrum is gewijzigd, evenals het bestuur.

Op 3 juni 2014 vond het eerste gesprek plaats dat vooral een wederzijdse kennismaking en uiteenzetting van standpunten omvatte. Verder stond centraal de patiëntenstop die op 18 december 2013 was afgekondigd en die eerst op 26 mei 2014 was beëindigd. Ook de BMI-grenzen in relatie tot mogelijke complicaties bij operaties kwamen aan de orde zonder dat dit een eenduidige conclusie opleverde.

Op 7 oktober 2014 vond het tweede gesprek plaats, waarin o.m. besproken werd welke onderzoeksvragen wij graag door het Kenniscentrum onderzocht zouden willen hebben, de mate van daling van de wachttijden en een aantal klachten. Afgesproken is dat wij die zullen verzamelen en als één geheel bij het bestuur van het team zullen inbrengen.

Op 6 november 2014 namen enkele bestuursleden en een groot aantal vrijwilligers deel aan een avond, waarin medewerkers van VUmc in korte inleidingen een overzicht gaven van de nieuwste ontwikkelingen in de wetenschap achter genderdysforie. Voorts is ons het protocol toegestuurd dat VUmc hanteert bij de behandeling van volwassenen. Een groep van 8 vrijwilligers buigt zich over het stuk en zal begin 2015 commentaar leveren.

- Universitair Medisch Centrum Groningen (UMCG)

Op 19 augustus vond het eerste (en voor 2014 enige) gesprek plaats met het hoofd van het genderteam. Dat onderhoud werd mede gevoerd door een vertegenwoordiger van het Genderhome Groningen. Het UMCG had op zich niet te maken met de patiëntenstop en ondervond druk van mensen die niet in het Noorden van het land wonen, de regio waartoe men zich in de praktijk beperkt bij het aantrekken van patiënten. De wachttijd bedraagt 1,5 jaar en is dus onverantwoord lang. Het hoofd van het team deelt die mening. Dat geldt voor de perioden voor, tijdens en na de patiëntenstop. Er is per jaar plaats voor 30 nieuwe patiënten. Volgens het teamhoofd ligt de bottleneck bij de afdeling psychiatrie die onvoldoende tijd en capaciteit inzet voor de intake. Een verbetering in de communicatie met patiënten is bereikt door de inrichting van een apart secretariaat. Het team heeft voorts de bezoekers van het Genderhome in een bijeenkomst bijgepraat.

- Leids Universitair Medisch Centrum (LUMC)

Het LUMC biedt transgenderzorg aan kinderen en jongvolwassenen. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met Curium, een psychologisch centrum. Men verricht psychologisch en psychiatrisch onderzoek en verstrekt puberteitsremmers en cross-sex hormonen. Operaties vinden plaats bij het VUmc en het UMCG. Het LUMC en het VUmc volgen dezelfde richtlijnen en hanteerden één gezamenlijke wachtlijst. Kort na de instelling van de patiëntenstop besloot Leiden een eigen wachtlijst te gaan hanteren. Op 5 juni 2014 hadden wij een overleg met het volledige genderteam. De wachttijden waren ook daar gestegen, maar bedroegen “slechts” 6 maanden. Het LUMC overweegt om op termijn ook (delen van) het operatieve traject te gaan verrichten. Er is een vervolgspraak gepland voor begin 2015.

- Psycho Informa Groep (PIG)

Op 26 mei spraken we met mevrouw Tanja van Hengel, directeur van de PIG. De in het algemeen gespannen verhouding met de Nederlandse universitaire ziekenhuizen vormden beide keren een hoofdpunt in het gesprek. Men weigert te vaak om bevindingen, conclusies en diagnosestelling van PIG-psychologen over te nemen en daarmee het voortraject te bekorten. Het PIG verwijst vaak naar buitenlandse ziekenhuizen, waarmee wel een vruchtbare samenwerking is opgebouwd (Gent, Thailand). In enkele gevallen ontstonden daarbij conflicten met zorgverzekeraars over de hoogte van vergoedingen. Op 18 november vond een vervolgspraak plaats waarin grotendeels dezelfde thema's aan de orde kwamen. Een winstpunt is dat psychologen van het PIG sinds 1 juli 2014 wel de zogenaamde deskundigenverklaring in de zin van de Transgenderwet mogen afgeven. Wij hebben toegezegd dat we waar mogelijk de gebrekkige relatie tussen PIG en ziekenhuizen aan de orde zullen stellen.

- COC

Het COC beschouwt zichzelf als dé belangenbehartiger voor alle LBGT's; dus voor alle lesbiennes, homomannen, biseksuelen en transgenders. Ze onderhouden een uitgebreid lobbycircuit met

ministeries, Tweede Kamerleden en hebben goede contacten met de pers. Ze hebben bijv. grote invloed uitgeoefend op de totstandkoming van de nieuwe Transgenderwet. Er is een bloeiende werkgroep politiek, waarin ook een TNN-vertegenwoordiger participeert. De plaatselijke afdelingen van het COC zijn autonoom en sommige afdelingen hebben eigen transgendergroepen opgezet, die in enkele gevallen nauw samenwerken met Transvisie. Er functioneert een groep Trans United, die zowel met het COC als met ons verbonden is.

Op 7 oktober vond voor het eerst sinds lange tijd weer overleg plaats tussen het COC en ons. Het was dus een hernieuwde kennismaking, waarin beide organisaties elkaar informeerden over hun activiteiten op transgendergebied. Er is een vervolgspraak gemaakt voor vervolgoverleg in 2015.

- Alliantie Transgenderzorg (ATZ)

De ATZ wordt door de Overheid gesubsidieerd en heeft enkele betaalde parttime krachten in dienst, waaronder de voorzitter en de directeur. Van de Alliantie maken naast onze organisatie deel uit de drie eerder genoemde ziekenhuizen, GGZ afdeling seksuologie, Transvisie Zorg en TNN (zie hierna). Er wordt veel tijd ingeruimd om elkaar op de hoogte te brengen van waar men mee bezig is en hoe er gereageerd kan worden op politieke ontwikkelingen.

In 2014 kwam ATZ drie maal in vergadering bijeen. Op 21 januari 2014 bepaalde men een standpunt over de patiëntenstop, waarbij met name aandacht werd gevraagd voor het verstrekken van blijvende garanties voor toereikende en betaalbare transgenderzorg in Nederland. In de vorm van brieven heeft men deze opvatting ter kennis gebracht van VWS, de NZa en verzekeraars. Op 18 maart vormde de patiëntenstop opnieuw een belangrijk gesprekspunt. Op 2 juni werd vooral naar de politieke agenda voor de toekomst gekeken: ● de vergoeding in verband met aanpassing van secundaire geslachtskenmerken ● de beschikbaarheid van specialistische GGZ zorg ● de gevolgen van de decentralisatie voor de WMO-zorg voor transgenders.

Op 7 oktober ging het om de ontwikkelingen sinds de opheffing van de patiëntenstop en de wijziging van de Transgenderwet. Wij vroegen vooral aandacht voor de situatie rond de geldigheid van

officiële papieren, zoals rijbewijs en diploma's als consequentie van een administratieve geslachtswijziging bij de Gemeentelijke Basisadministratie. Daarnaast vroegen we aandacht voor de volstrekt onvoldoende vergoeding voor ontharingskosten.

Onder auspiciën van de Alliantie en met subsidie van de Overheid is op dinsdag 18 november 2014 de werkgroep kwaliteitsstandaard transgenderzorg van start gegaan. In de voorafgaande maanden hadden wij commentaar geleverd op de 13 in deze zorg geconstateerde knelpunten die ons in concept waren voorgelegd. Voornamelijk beperkt de activiteit zich tot de psycho-sociale en psychiatrische zorg. Mogelijk kunnen hiermee problemen worden opgelost als waarmee de PIG zich geconfronteerd ziet. De standaard zou eind 2015 gereed moeten zijn. Transvisie is met twee personen in de werkgroep vertegenwoordigd.

- Transgendernetwerk Nederland (TNN)

Transvisie is een van de deelnemers aan dit netwerk. In feite zijn de contacten met onze organisatie echter minimaal. TNN organiseerde in 2014 twee keer een bijeenkomst van zijn deelnemersraad, maar die konden wij niet bijwonen, omdat wij op beide dagen al eigen activiteiten hadden gepland. Een gunstige uitzondering op het minimale contact vormde de samenwerking met TNN in verband met de invoering van de nieuwe Transgenderwet; zie hiervoor de passage over het Ministerie van Veiligheid en Justitie.

- Rutgers WPF

Dit instituut presenteerde op 24 april 2014 het rapport "Een wereld van verschil". In het verslag zijn de resultaten bekend gemaakt van het onderzoek naar de seksuele gezondheid van lesbische vrouwen, homo mannen, biseksuelen en transgenders. In totaal zijn 4746 personen benaderd, waaronder 576 transgenders. Bij de presentatie van het rapport waren wij aanwezig.

Wij hebben ook deelgenomen aan een expertmeeting op 25 september 2014, waarin de doorvertaling van de onderzoeksresultaten in activiteiten werd gemaakt. Een medewerker van Rutgers WPF heeft de uitkomsten van het onderzoek onder de transgenders toegelicht tijdens een van onze bijeenkomsten voor vrijwilligers.

- leder(in)

Dit is een nieuwe koepel van patiëntenorganisaties. Wij zijn lid van deze koepel, mede omdat de subsidieverlener ons daartoe verplicht. Na het bijwonen in 2014 van enkele vergaderingen lijkt de toegevoegde waarde van leder(in) voor onze organisatie klein.

Individuele belangenbehartiging

Deze vindt meestal plaats op basis van vragen en klachten die bij ons Secretariaat binnenkomen en die doorspeeld worden naar de portefeuillehouder. In 2014 had deze in verband hiermee met 15 “klagers” en met een groot aantal instanties contact.

De klachten hadden onder meer betrekking op:

- moeilijkheden na de invoering van de nieuwe Transgenderwet bij het vastleggen van de geslachtsverandering bij de Gemeentelijke Basisadministratie
- problemen met de werkgever in verband met het transitieproces
- moeilijkheden in de contacten met individuele behandelaars
- de gevolgen van de lange wachttijden en het zoeken naar alternatieven
- verzekeringskwesties bij behandeling in het buitenland
- het weigeren van vergoeding voor de behandeling van secundaire geslachtskenmerken.

Daarnaast behandelen Secretariaatsmedewerkers en andere bestuursleden ook vragen en klachten.

3b. Lotgenotencontact

In 2014 hebben de zelfhulpgroepen onder de vlag van Transvisie ruim 100 groepsbijeenkomsten georganiseerd voor lotgenotencontact. Ongeveer 40 vrijwilligers zijn daarbij actief geweest. De bijeenkomsten vonden bij de meeste groepen maandelijks plaats.

Spreiding

Wat locaties betreft, vonden de meeste bijeenkomsten plaats in Amsterdam, daarnaast ook in Groningen, Utrecht, Arnhem, Zwolle

en op nog enkele andere (wisselende) plaatsen. Aan het Rhijnspoorplein in Amsterdam, waar ook ons secretariaat is gehuisvest, hebben Mannengroep, de Vrouwengroep en de Transgendergroep hun bijeenkomsten gehouden. Een deel van de bijeenkomsten van (H)Erkenning en de Jongeren+ groep vond ook hier plaats. De bijeenkomsten van TransUnited vonden plaats bij COC Nederland locatie Amsterdam en daarnaast ook op andere plekken in Amsterdam. Na de zomer was dit in een wat minder hoge frequentie (maandelijks) dan daarvoor (tweewekelijks). In Groningen komt het Genderhome, dat bestaat uit een mannen- en een vrouwengroep samen in het gebouw van Humanitas. De Transgender-en-geloof groep komt samen in Zwolle. Berdache heeft in 2014 haar bijeenkomsten gehouden in een school in Arnhem. De homogroep en de veteranengroep - beide onder de paraplu van de Mannengroep Amsterdam - zijn in 2014 slapend geweest.

Open karakter – Laagdrempelig

In 2014 zijn de meeste groepen open geweest voor inloop, in principe zonder aankondiging vooraf, al bleef aanmelden in een aantal gevallen wel gewenst. Hier is van afgeweken bij de Jongeren+ groep, die volgens afspraak pas na mei 2014 open is geworden. Bij de Transgendergroep is met extra inzet de verandering vanuit het besloten karakter naar een opener vorm tegen het einde van het jaar gerealiseerd. De groep was het grootste deel van het jaar dus nog niet zo open als gewenst. De overige zelfhulpgroepen zijn open geweest voor de (betreffende) doelgroep. Bij (H)Erkenning geldt de beperking dat transgenders niet bij de bijeenkomsten aanwezig mogen zijn, behalve als ze uitgenodigd worden om hun verhaal te vertellen aan partners en ouders, zoals afgelopen jaar een keer is gebeurd. Bij andere groepen zijn geen beperkingen geweest of bijzondere drempels opgeworpen, waardoor laagdrempelige toegang is gegarandeerd. De Transgender-en-geloofgroep was in 2014 vrij toegankelijk, waarbij aangetekend moet worden dat de bezoekers van de groep zelf niet uit alle Nederlandse geloofsdiensten afkomstig zijn, waardoor deze groep misschien niet voor 'alle geloven' even goed toegankelijk zal zijn geweest. In een geval is een geplande bijeenkomst (van de Vrouwengroep Amsterdam) onverwacht niet doorgedaan. Bezoekersaantallen

worden door een aantal groepen (deels) bijgehouden maar niet structureel.

Programma

De meeste groepen hebben hun bijeenkomsten inhoudelijk geprogrammeerd, maar niet alle groepen zijn daartoe in staat gebleken. Met name de Vrouwengroep in Amsterdam heeft een jaar gefunctioneerd (vrijwel) zonder programma, met een minimum aan actieve vrijwilligers, en miste een coördinator. Twee keer zijn medische deskundigen uitgenodigd (Mannengroep Amsterdam en Berdache). Bij de Jongeren+ groep is tegen het einde van het jaar de aandacht verlegd naar meer actieve bijeenkomsten, naast de groeps gesprekken die in 2014 nog steeds belangrijk waren, maar niet altijd even productief.

Voor de Transgendergroep is 2014 een jaar geweest met ups en downs, waaronder het vertrek van de coördinerend vrijwilliger en de (nog prille) omschakeling naar een open karakter. Inhoudelijk heeft de groep het wel goed gedaan.

Berdache heeft voorbereidingen getroffen om begin 2015 met aparte bijeenkomsten voor kinderen van 12 tot 16 jaar te kunnen starten. Samen met Genderhome Groningen is in 2014 opnieuw gezocht naar een manier om bijeenkomsten met naasten een vaste plek te geven in het jaarprogramma, maar dit is niet gelukt. Er is wel een nuttige naastenbijeenkomst georganiseerd, waar transgenders en naasten samen welkom waren. Het ontbreekt nog aan structurele begeleiding van deze bijeenkomsten op het gewenste niveau, waarbij vrijwilligers hun aanpak afstemmen met (H)Erkenning, waardoor het in 2014 bij een naastenbijeenkomst is gebleven.

(H)Erkenning heeft een eigen jaarverslag 2014 uitgebracht. Dit jaarverslag is als bijlage in dit jaarverslag opgenomen.

Ziekenhuisbezoek

Onze ziekenhuisbezoekers hebben in 2014 zo'n 15 - 20 mensen in ziekenhuizen bezocht. Het aantal vrijwilligers dat zich hiervoor inzet is in 2014 uitgebreid naar zes.

3c. Informatievoorziening en communicatie

Transvisie ziet als een van haar belangrijkste taken het informeren en adviseren van de doelgroep, hun naasten, donateurs, verwante organisaties, genderteams, media en de rest van de buitenwereld op het terrein van (medische) zorg en welzijn en de psychosociale aspecten van transgender-zijn. Informatievoorziening, communicatie en voorlichting vinden onder meer plaats door directe en telefonische contacten met vrijwilligers van het secretariaat of van de zelfhulpgroepen en door middel van onder meer drukwerk, website en nieuwsbrieven.

Directe en telefonische contacten

Directe en telefonische contacten hebben plaats gevonden met de begeleiders van de zelfhulpgroepen, met medewerkers van het secretariaat en de beheerders van de contacttelefoon (Berdache en (H)Erkenning). Vooral in de eerste helft van het jaar tijdens de patiëntenstop bleek er grote behoefte aan deze contacten.

Website, drukwerk en promotiemateriaal

Eind december 2013 is de nieuwe website van de patiëntenorganisatie online gegaan. Bijna dagelijks is in 2014 gewerkt aan de website om deze verder uit te bouwen, teksten te actualiseren en leesbaarder te maken. De bestelfunctie is in de website ingebouwd en werkt al enige maanden naar behoren.

Daarnaast is in 2014 hard gewerkt om een forum voor Berdache aan de website te koppelen. Dit bleek tot veel problemen te leiden. Daarom is besloten een aparte forumsite te ontwikkelen. Eind 2014 is gestart met een testperiode. Het is de bedoeling dat er een of meer fora komen waar cliënten, vrijwilligers en bestuursleden elkaar kunnen 'ontmoeten'.

In 2014 is het drukwerk opnieuw geactualiseerd. Er is een aantal nieuwe brochures ontwikkeld (ontharing, Transgenderwet, jongeren+). Verder zijn folders en brochures sinds 2014 vrij te downloaden van de website, hetgeen een ontlasting betekent voor het secretariaat. Belangstellenden kunnen er ook voor kiezen dit informatiemateriaal te bestellen bij het secretariaat. Dat wordt

verstrekt tegen kostprijs met een kleine administratieve vergoeding.

Huisstijl

In 2014 is gestart met een nieuwe huisstijl die nog verder is vervolmaakt en uitgebreid met een format voor de nieuwsbrieven, het declaratieformulier, het vrijwilligerscontract, de factuur voor bestelde brochures. Verder is er een begin gemaakt met het ontwerp van een nieuw donateursformulier. Er is een begin gemaakt met de huisstijl voor het Transvisie Forum.

Nieuwsbrieven

Transvisie heeft in 2014 zeven nieuwsbrieven uitgebracht: één voor de doelgroep, twee voor donateurs en vier voor vrijwilligers. Diverse vrijwilligers/groepen hebben een bijdrage geleverd voor de nieuwsbrieven.

Voorlichting en naamsbekendheid

Voorlichting is een middel om de bekendheid over het transgender-zijn en het transitietraject bij de doelgroep, hun naasten en - waar mogelijk - het grote publiek te vergroten.

Voorlichting wordt in eerste instantie gegeven via de website, tijdens de zelfhulpgroepen, het vriendschappelijk bezoek en tijdens de contacten met het secretariaat of de contacttelefoons. Transvisie is in 2014 aanwezig geweest op voorlichtingsbijeenkomsten van bv. het genderteam van het VUmc. Vrijwilligers van Berdache, en van de Amsterdamse Vrouwengroep en Mannengroep zijn in het najaar van 2014 aanwezig geweest bij een drietal voorlichtingsbijeenkomsten van het VUmc, waardoor up-to-date informatie over de medische en psychologische aanpak van het VUmc bij deze groepen terecht is gekomen.

Alle bij Transvisie bekende organisaties met een link naar de website van Transvisie zijn benaderd en gevraagd hun verwijzing aan te passen aan onze nieuwe website en het nieuwe webadres. Het VUmc is informatie aangeleverd om hun website wat Transvisie betreft te actualiseren.

Bibliotheekfunctie

Het lag in de bedoeling dat in 2014 een interne bibliotheekfunctie

zou worden opgezet. Mede als gevolg van andere drukke werkzaamheden is de bibliotheekfunctie doorgeschoven naar 2015.

Sociale media

Er is in 2014 een handreiking opgesteld om een besloten Facebookgroep te beginnen.

Redactiecommissie

De redactiecommissie bestond in 2014 uit 4 leden en heeft negen maal vergaderd ten behoeve van de redactie van brochures, website, nieuwsbrieven en andere uitingen van Transvisie.

3d. Kwaliteitszorg

De kwaliteitszorg van Transvisie richt zich zowel op de interne kwaliteit van de eigen organisatie als de externe kwaliteit van genderzorg verlenende instanties. Transvisie streeft met haar kwaliteitszorg naar een optimale zorg voor transgenders.

Interne kwaliteitszorg

Transvisie is van oordeel dat je eerst je eigen kwaliteitszorg in kaart moet hebben gebracht voordat je naar externe partijen kunt gaan. In 2014 is de Commissie Interne Kwaliteitszorg gestart. De commissie kende in 2014 6 leden en heeft in totaal 5 keer vergaderd. De commissie heeft in kaart gebracht welke verschillende organisatieonderdelen (te denken valt aan zelfhulpgroepen, het secretariaat, de redactiecommissie, het bestuur enzovoort) Transvisie kent en heeft per kwaliteitsonderwerp vragenlijsten opgesteld. Dit ter voorbereiding van de interviews die de commissie in 2015 wil gaan voeren met vrijwilligers over de gewenste en de ervaren kwaliteit van hun organisatieonderdeel. De bevindingen van de commissie zullen vervolgens worden neergelegd in een handboek Interne Kwaliteitszorg dat voor de zomer van 2015 moet verschijnen.

Externe kwaliteitszorg

In 2014 is een lid van de commissie Kwaliteitszorg betrokken geweest bij het initiatief van De Alliantie om te komen tot een Kwaliteitshandboek (Zorgstandaarden) voor het psychologische

traject. Omdat er voor gekozen is om eerst het Handboek Interne Kwaliteitszorg af te ronden zijn verder geen activiteiten verricht in het kader van de externe kwaliteitszorg.

4. Wat had Transvisie in 2014 nodig om haar activiteiten te realiseren?

4a. Vrijwilligers

In 2014 hebben we nog altijd de beschikking over 40 tot 50 hardwerkende vrijwilligers in tal van functies. Wel bleek het in 2014 moeilijker vrijwilligers te vinden en/of te behouden. Het bestuur kwam zonder voorzitter en helaas is deze functie in 2014 niet opgevuld.

Groepsbegeleiding

Verschillende groepen hadden problemen met het werven van vrijwilligers. Zowel de werving van vrijwilligers voor de Vrouwengroep Amsterdam als voor de Transgendergroep bleek een probleem. Gelukkig heeft Transvisie in 2014 succesvol vrijwilligers kunnen werven voor het secretariaat.

Bestuur

Het bestuur van Transvisie bestond in 2014 uit:

Yvette Verwer, voorzitter tot juni 2014

Jean Lautenslager, secretaris en later waarnemend voorzitter

Ruben van der Weijden, penningmeester

Marcel Herwegh, lid

Miranda Koekkoek, lid

Anna van Spanje, lid tot juli 2014

Herman Groen, lid

Secretariaat

Het Secretariaat is het gehele jaar van maandag t/m vrijdag bemest met vrijwilligers, die de inkomende mails selecteren, zo mogelijk beantwoorden en zo nodig doorsturen. De belangrijkste taak is echter het beantwoorden van informatieverzoeken en de eerste

opvang van vragen en klachten. Het Secretariaat vormt een belangrijk en centraal punt in onze organisatie.

Elke vrijwilliger werkt een halve tot anderhalve dag per week. De onderlinge contacten vinden plaats door middel van dagelijkse schriftelijke overdracht en maandelijkse vergaderingen, waarin door de medewerkers zelf het rooster voor de komende periode wordt opgesteld. De vergadering wordt geleid door een bestuurslid en biedt zo de gelegenheid om bestuursbesluiten en ervaringen aan de telefoon met elkaar te bespreken.

Uiteraard is er verloop in de groep door verandering in privé omstandigheden en door ziekte. Aanvulling was dus een onderwerp van voortdurende aandacht.

Diverse medewerkers hebben individueel korte trainingen gevolgd.

4b. Middelen

Donateurs

Transvisie had eind 2014 169 donateurs. Donateurs zijn individuen, bedrijven, organisaties en dergelijke die Transvisie financieel steunen ter verbetering van het werk van Transvisie. Aangezien belangenbehartiging niet gefinancierd mag worden met de subsidie die Transvisie ontvangt, zijn de donateurs erg belangrijk voor Transvisie. Met de aanvullende inkomsten van donateurs kan Transvisie meer en ander werk verrichten, op een betere manier. Bovendien is Transvisie gebaat bij meer naamsbekendheid, wat door middel van donateurs mede bereikt kan worden.

In 2014 is een onderzoek gestart naar de reden waarom donateurs in de afgelopen jaren zijn afgehaakt en wat Transvisie moet doen om deze donateurs in de toekomst te behouden. Heel actief zijn met name donateurs benaderd die als donateur waren afgehaakt. Een aantal van deze donateurs is als gevolg van deze benadering opnieuw donateur geworden.

In 2014 hebben 2 nieuwsbrieven voor donateurs het licht gezien.

Financiën

Transvisie heeft een prima financieel 2014 gedraaid. Over 2014 heeft Transvisie een positief resultaat behaald van ongeveer

€ 5.000. Dat is ongeveer hetzelfde bedrag als over het boekjaar 2013. De daadwerkelijke inkomsten waren ongeveer € 50.000 euro, (dat is € 2.000 meer dan het jaar daarvoor), terwijl de totale daadwerkelijke uitgaven ongeveer € 45.000 waren. Dit maakt dat Transvisie op 31 december 2014 een saldo op de bankrekening had van € 48.403 tegenover € 43.694 het jaar daarvoor.

Het positief resultaat van € 5.000 zal worden toegevoegd aan de reserves. Het streven van Patiëntenorganisatie Transvisie is er immers op gericht eind 2016 een financiële buffer van 200% van de subsidie te hebben, zodat de organisatie tenminste twee jaar kan overleven mocht de financiering van overheidswege wegvallen. Geen ondenkbare gedachte, zo denkt het bestuur, in de huidige financiële tijden. Door de afgelopen financiële jaren 2013 en 2014 loopt Transvisie achter op deze doelstelling.

Hierna wordt nog kort ingegaan op enkele posten:

- Inkomsten. De inkomsten zijn ongeveer gelijk gebleven aan die van 2013. Transvisie had meer donateurs in 2014, maar de inkomsten uit donateursbijdragen is ongeveer gelijk gebleven als in 2013. Ook de inkomsten van de verkoop van producten en diensten en de ontvangen giften waren ongeveer gelijk als in 2013.
- Zelfhulp. In 2014 is wederom ingezet op het realiseren van de activiteitenagenda. De begrote uitgaven zijn ten aanzien van 2013 met ongeveer € 3.500 toegenomen naar € 23.500. De daadwerkelijke kosten stegen licht naar ongeveer € 20.000. Daarmee wordt ruim 50% van de subsidie besteed aan zelfhulp en lotgenotencontact, tegenover ongeveer 25% in 2012. Dat is een positieve ontwikkeling.

4c. Huisvesting

In 2014 is door het bestuur besloten dat de organisatie op zoek gaat naar nieuwe huisvesting. De huidige huisvesting aan het Rhijnspoorplein voldoet om verschillende redenen niet meer. Enerzijds hebben verschillende zelfhulpgroepen aangegeven zich niet prettig te voelen in het gebouw, anderzijds vereist de nieuwe rol

van Transvisie als Patiëntenorganisatie en de veranderende rol van de tevens aan het Rhijnspeurplein gevestigde organisatie Transvisie Zorg en TNN een herbezinning over de huisvesting. Daarnaast is ook de huurprijs afgelopen jaar enorm gestegen.

Tijdens de scholingsdag van december 2014 is met de vrijwilligers gesproken over een nieuwe huisvestingslocatie.

4d. Professionalisering

In 2014 zijn twee scholingsdagen voor vrijwilligers en twee klankbordoverleggen georganiseerd. Beide scholingsdagen stonden in het teken van kennisdeling. In juni zijn we bijgeschoold door Marcel in het herkennen van de verschillende rollen die deelnemers in groepsgesprekken (kunnen) spelen. Tijdens de scholingsdag van december is aandacht besteed aan de huisvesting van Transvisie. Tijdens het klankbordoverleg van maart is de patiëntenstop aan de orde geweest en is verslag gedaan van WPATH 2014 in Bangkok waarbij verschillende vertegenwoordigers van Transvisie aanwezig zijn geweest. Bij dit klankbordoverleg zijn ook de donateurs uitgenodigd om kennis te nemen van het beleid van Transvisie en daarover hun mening te geven. Tijdens het klankbordoverleg van september hebben vertegenwoordigers van Rutgers WPF een voordracht gegeven over het door hun uitgevoerde onderzoek naar de seksuele gezondheid van de LHBT groep.

Een aantal bestuursleden en een aantal vrijwilligers hebben deelgenomen aan WPATH in Bangkok om te horen hoe het wereldwijd gesteld is met de transgenderzorg. Tijdens deze conferentie heeft Transvisie een presentatie verzorgd over het fenomeen patiëntenorganisatie.

Op het gebied van belangenbehartiging is er een meer pro-actieve houding ontstaan, die groeiende is. Zelf misstanden aankaarten, klachten oppakken in samenwerking met de partnerorganisaties of zelfstandig, informatie inwinnen bij zorgverzekeraars en weer overbrengen naar de doelgroep, zijn verbeterd. Ook heeft er kennisvergroting plaatsgevonden op het gebied van politieke agendering.

Bijlage (H)Erkenning jaarverslag 2014

Bijeenkomsten	soort	Aantal deelnemers	(ex-) Partners	Ouders	Kind van	Zus / broer van	Anderen
11 januari	film	14	4 (+2)	7		1	
29 maart		19	5 (+1)	9	(+1)		3
24 mei	Wandeling Amersfoort	16	3 (+2)	7	2 (+1)	1	
11 oktober		21	7 (+2)	8	2 (+1)		1
Totaal		70					
waarvan		50 unieke bezoekers					

(De aantallen tussen haakjes betreft de vrijwilligers; dit ter onderscheiding van de deelnemers)

Het totaal aantal bezoekers in 2014 was 70. Dit betrof 50 verschillende mensen van 26 adressen. 60% (29 personen van 18 adressen) van hen is in 2014 nieuw. Gemiddeld hebben 17,5 personen de bijeenkomsten bezocht. Dit is in lijn met de lichte stijging die al een aantal jaren gaande is. De doorstroming blijft groot. Veel mensen komen na een bijeenkomst er niet toe om nog een keer te komen, vaak zien we dan wel afmeldingen met spijt. Soms komen mensen pas een jaar later weer terug. Anderen komen twee of drie keer in anderhalf jaar tijd en daarna niet meer.

Wie komen er?

Vaak komen mensen voor het eerst wanneer hun kind of partner nog maar kort geleden uit de kast is als transgender. Dat kan enkele weken tot enkele maanden zijn, soms ook al een jaar. Vooral voor

ouders kan de schrik en het ongeloof groot zijn.

Niet alle ouders komen samen; sommige ouders komen alleen omdat ze gescheiden zijn of omdat de vader grote moeite heeft met het traject van zoon/dochter. Van een transgender is - nadat eerst de moeder een aantal bijeenkomsten had bijgewoond - dit jaar voor het eerst ook de vader en ex-partner gekomen. Twee andere ex-partners hadden aanvankelijk van elkaar het idee dat ze niet over de transitie van hun dochter konden spreken met elkaar, maar tijdens het gesprek in de bijeenkomst van oktober ontdekten zij dat hun houding ten opzichte van hun kind minder van elkaar verschilt dan ze gedacht hadden.

Partners komen traditioneel meestal alleen. Dit jaar namen ze relatief vaak iemand mee: een schoonmoeder, hun eigen kinderen (ook kinderen van de transgender) of een schoonzus. Een enkele partner heeft een doventolk nodig om te kunnen communiceren; deze is meegeteld in de kolom 'anders'.

Bij de bijeenkomst van mei (wandeling) en de bijeenkomst van oktober hebben verschillende partners ook (puber)kinderen meegenomen. Deze puberkinderen hebben elkaar helaas niet ontmoet. Leila heeft deze kinderen onder haar hoede genomen.

Hoe verlopen de bijeenkomsten?

Vaak is er een redelijk evenwichtige mix van ouders en partners bij de bijeenkomsten. De groep wordt na de kennismakingsronde opgesplitst in een subgroep voor ouders en een subgroep voor partners.

Bij de bijeenkomst in januari (in Utrecht - De Kersentuin) werd een film aangekondigd. Tijdens de kennismakingsronde blijken er echter zoveel nieuwe verhalen op tafel te liggen en is de behoefte aan gesprek zo groot, dat de film niet gedraaid is.

De bijeenkomsten in maart en oktober waren als 'gewone' bijeenkomsten aangekondigd waar onderling gesprek en uitwisseling van ervaringen centraal stond. Er is geen merkbaar verschil in aanmeldingen voor een open bijeenkomst met uitwisseling, een wandeling of een activiteit.

Een mooi toeval was dat in oktober twee mannen aanwezig waren van wie beide hun vrouw en de moeder van hun kinderen in transitie is naar man. Dit is voor het eerst in jaren dat er mannelijke pre-

partners waren. De beide mannen hebben onmiddellijk contact gelegd met elkaar.

(H)Erkenning Groningen

In 2013 is het initiatief genomen vanuit het Genderhome Groningen om eigen (H)Erkenning-bijeenkomsten te organiseren voor het noorden van het land. De bedoeling was dat er aparte vrijwilligers voor (H)Erkenning Groningen zouden starten. In 2014 is geprobeerd om de beide aspirant-vrijwilligers te betrekken bij de landelijke werkgroep (H)Erkenning om hen in te werken en tot een gezamenlijke stijl te komen, maar dat is niet gelukt. Na een bijeenkomst in maart 2014 is er in Groningen geen (H)Erkenning-bijeenkomst meer geweest. De aspirant-vrijwilligers hebben zich vanwege tijdgebrek teruggetrokken. (H)Erkenning laat het initiatief in Groningen over aan Genderhome.

Overige activiteiten van (H)Erkenning

- In februari waren Marian en Dorien te gast bij een bijeenkomst van de Transmannengroep in Amsterdam met extra aandacht voor naasten. Er waren toen ca. 25 mensen, waaronder iets meer transmannen dan naasten. Die middag hebben we met transmannen en naasten samen een gesprek gevoerd.
- Vorig jaar startte Marian een interviewproject om partners te interviewen die al met enige jaren afstand kunnen vertellen over de transitie van hun partner. In 2014 is een groot deel van de interviews in de grondverf af gekomen. Enkele interviews zijn uitgesteld naar 2015. Het boek zal naar verwachting in het najaar van 2015 uitkomen.
- Het afgelopen jaar zijn de vrijwilligers van (H)Erkenning niet zelf aanwezig geweest bij de voorlichtingsbijeenkomsten van het Vumc.

Vragen per mail / per telefoon

Naar schatting driekwart van de nieuwe mensen zoekt eerst contact met (H)Erkenning via e-mail en komt vervolgens op de bijeenkomsten. Minder mensen zoeken contact per telefoon en komen daarna naar de bijeenkomsten. De meeste mensen bezoeken na het contact per telefoon of per e-mail ook een of meer bijeenkomsten, en veel mensen vragen hoe ze lid kunnen worden van de Facebookgroepen.

Social media

Sinds 2012 is (H)Erkenning actief op Facebook in twee zgn. 'geheime groepen': dat betekent in het jargon van Facebook dat de groepen niet zichtbaar zijn en niet vindbaar zijn voor niet-leden.

De Facebookgroep TranspartnerZone voor partners van transgenders is niet gestart door (H)Erkenning, maar fungeert wel als digitale ontmoetingsplaats voor veel leden van onze doelgroep. Deze groep is in 2014 gegroeid van 27 naar 43 leden en de uitwisseling is (soms met tussenpozen) levendig.

De Facebookgroep Transfamily voor andere familieleden van transgenders heeft evenveel aanmeldingen als afmeldingen gehad in 2014 en zit nu op 21 leden (20 eind 2013). Deze groep is wat stil en er komt weinig echte uitwisseling op gang. Wellicht speelt mee dat familieleden die niet (meer) met de transgender in huis wonen, er niet iedere dag mee bezig zijn en de behoefte aan uitwisseling daarom anders is dan bij partners. Leila en Marian zijn beheerders van Transfamily; Marian is een van de beheerders van TranspartnerZone. De wens om vanuit de ontmoeting op Facebook ook ontmoetingen *in real life* te organiseren, is moeilijk te realiseren. Leila heeft de belangstelling gepeild voor een bijeenkomst voor kinderen van transgenders, maar deze is er nog niet van gekomen. Marian heeft op TranspartnerZone geprobeerd een moment voor een ontmoeting te regelen, maar ook deze is er nog niet geweest. Wel is er een goede uitwisseling tussen de Facebookgroepen en de bijeenkomsten van (H)Erkenning: regelmatig nemen mensen uit de groepen ook deel aan de bijeenkomsten.

Vrijwilligers

(H)Erkenning heeft een stevige begeleiding van drie vrijwilligers: Dorien (partner), Marian (partner) en Leila (dochter). Zoveel mogelijk begeleiden zij de groep met z'n drieën, maar minimaal met twee vrijwilligers. In de begeleiding zitten geen ouders. Zo er vraag naar is, worden ouders wel doorverwezen naar ouders die al langere tijd in het traject zitten en ervoor open staan 'nieuwe' ouders te woord te staan.

[MG, (H)Erkenning jaarverslag 2014]

Contactinformatie algemeen

Patiëntenorganisatie Transvisie

Zelfhulp, voorlichting en belangenbehartiging voor transgenders en hun naasten

T: 020 2050 914 (ma-vr 13-17 uur)

E: info@transvisie.nl

I: www.transvisie.nl

Postadres en bezoekadres:
Rijnspoorplein 26 (Sarphati Plaza)
1018 TX Amsterdam

Onze werkgroepen hebben vrijwel allemaal een eigen e-mailadres en hulptelefoon; deze gegevens vindt u op onze website.